

POLİS AKADEMİSİ GÜVENLİK BİLİMLERİ FAKÜLTESİNDE OKUYAN YABANCI UYRUKULU ÖĞRENCİLERİN TÜRKÇE ÖĞRENME SORUNLARI

Turkish Language Learning Problems of the Cadets from Foreign Countries Following Undergraduate Programs at the Faculty of Security Sciences

Halil İbrahim OKATAN*

Özet

Türkçenin yabancılara öğretilmesi konusu 1970'li yıllardan itibaren önem kazanmaya başlamıştır. Türkçenin İngilizce, Fransızca gibi dillerin mazhar olduğu şekilde yabancı kişiler tarafından öğrenilmek istenmesi bu konuyu her geçen gün daha da önemli hale getirmektedir. Bu araştırmada, Türkçenin yabancılara öğretilmesi sırasında karşılaşılan zorluklar, Polis Akademisi'nde öğrenim gören yabancı öğrenciler üzerinden incelenmiş ve çözüm yolları önerilmiştir. Türkçe bilmeden Türkiye'ye gelen bu öğrencilerin karşılaştıkları sorunların tespitine yönelik olarak içerik analizi, anket ve gözlem yöntemleri kullanılarak tespitlerde bulunulmuştur. Polis Akademisinde öğrenim görmek amacıyla gelen öğrenciler Afrikalı, Asyalı ve Avrupalıdır. Arapça konuşulan ülkelerden gelen öğrencilerin Arap alfabesiyle okuyup yazmaları, Latin alfabesini bilmiyor olmaları, Türkçe öğretiminde önemli bir problem alanı olarak ortaya çıkmaktadır. Türkçe vokal ağırlıklı bir dil olması nedeniyle aynı öğrencilerin Türkçedeki vokal sistemini uygulamakta zorluk çektikleri gözlenmiştir. Yabancılara Türkçe öğretirken karşılaşılan diğer sebepler çalışmada sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Dil öğretimi, Türkçe öğretimi, Sorunlar, Alfabe, Cümle, Kelime.

Abstract

Turkish language teaching to non-native speakers has gained significance since 1970s. The growing demand to learn Turkish language, like English and French, increases its importance nowadays. In this study, major problems that learners

* Yrd. Doç. Dr., Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Fakültesi, sahsuvar06@hotmail.com

experience while learning Turkish have been examined through foreign students at Police Academy and the suggestions proposing solutions to the problems concerned have been made accordingly. The problems and difficulties faced by the students who start their education with zero Turkish speaking ability were explored by using the methods of content analysis, survey and observations. Turkish National Police Academy is a multi-national higher education institution populated by students from a wide variety of countries. Turkish language learning problems associated with the use of Latin alphabet, which is different from that of the Arabic-speaking countries and that of some other countries, sets a major problem in teaching Turkish. The students have observed serious problems concerning the use of Turkish vocal system, as Turkish is mainly a vowel-oriented language. Some other difficulties and/or problems encountered during the in-class activities were presented as part of the study.

Key Words: Language teaching, Turkish language teaching, Problems, Alphabet, Sentence, Word.

Giriş

Dil öğrenimi bütün dünyada başarılmak istenen temel eğitim faaliyetlerinin başında yer almaktadır. Bu amaçla açılan dil öğretim kursları, fakültelerde bölümler, yazılan kitaplar ve gerçekleştirilen araştırmalar vardır. Dil öğretimi alanında ülkemizde giderek çoğalan sayıda araştırmalar yapılmakta, kitaplar yazılmakta, seminerler düzenlenmektedir. Türkiye ve Türkçe, dünya gündemine oturdukça bu konudaki araştırma-geliştirme ihtiyacı da çoğalmaktadır. Yabancılara verilen Türkçe eğitiminde öğrencilerin başarısız oldukları alanları ve başarısızlık nedenlerini araştırmak; sorunları tespit etmek ve çözüm önerileri sunmak eğitimcilere yardımcı olacaktır.

Türkçenin yabancılara öğretilmesi konusu 1970'li yıllardan itibaren önem kazanmaya başlamıştır. Bu konu ile ilgili çalışmalar halen yeterli düzeyde değildir. Son zamanlarda Türkçenin İngilizce ve Fransızca gibi yabancı kişiler tarafından öğrenilmek istenmesi bu konuyu her geçen gün daha da önemli hale getirmektedir. Bu duruma paralel olarak gün geçtikçe Türkçe öğreten yeni kurum veya kuruluşlar ortaya çıkmaktadır. Her geçen yıl Türkçenin yabancılara öğretimiyle ilgili yeni yayınlar yapılmakta, yeni bir metot geliştirilmekte ve dilimizi daha güzel bir şekilde yabancılara nasıl öğretebiliriz sorusuna cevaplar aranmaktadır.

Güvenlik Bilimleri Fakültesinde (GBF) Türkçe öğretim programları TÖMER’de okutulan dil öğretme programlarının benzeri ve hatta aynıdır. Bu açıdan GBF’de öğrencilere uygulanan ölçme ve değerlendirme ölçütleri açısından eksiklikten söz etmek mümkün değildir.

Günümüze kadar Polis Akademisine 20 yabancı ülkeden farklı sayılarda öğrenci gelmiş ve bir kısmı eğitimlerini tamamlayarak ülkelerine dönmüşlerdir. Bu öğrencilerin Türkiye’ye gelebilmeleri ve Polis Akademisi’nde öğrenci olabilmeleri için o ülkeler ile TC. İçişleri Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü arasında ikili eğitim anlaşması bulunması gerekmektedir. Nitekim 20 ülke ile ikili eğitim anlaşması imzalanmış ve bu ülkeler öğrenci göndermeye hak kazanmışlardır. Halen Polis Akademisi’nde 15 ülkeden yabancı öğrenci bulunmaktadır. Yabancı öğrencilerin bir kısmı Türkçe bilerek Türkiye’ye gelmekte ve bu öğrenciler yapılan sınavda başarılı oldukları takdirde doğrudan birinci sınıfa kaydedilmektedir. Türkiye’ye gelen yabancı öğrencilerin büyük çoğunluğu ise Türkçe bilmemektedir. Bir yıl Türkçe hazırlık eğitimi alan öğrenciler dönem içinde yapılan sınavlarda ve dönem sonunda yapılan final sınavında ortalama en az 70 puan alırlarsa başarılı sayılmakta ve 1. sınıfta okumaya hak kazanmaktadırlar. Bu amaçla, Polis Akademisi’nde 19 yıldan beridir yabancı öğrencilere Türkçe öğretilen hazırlık sınıfları bulunmaktadır. Hazırlık sınıfında başarısız olan öğrencilerin sınıfta kalma, ders tekrar etme hakları yoktur. Bu durumdaki öğrenciler ülkelerine geri dönmektedirler.

Türkiye’ye gelen yabancı uyruklu öğrencinin Polis Akademisi’nde okuma şartı Türkçe bilmesidir. Çünkü hazırlık sınıfında Türkçe öğrenen bir öğrenci daha sonra Türk öğrencilerle aynı sınıf ortamında ve aynı hocadan ders alarak ve başarılı oldukları durumda Polis Akademisi’nden mezun olmaları söz konusudur. Türkçeyi yeni öğrenmiş bir öğrenci ile Türk kökenli bir öğrencinin Akademide öğrenci olmak açısından ve Akademiyi bitirdikten sonraki statüleri açısından hiçbir farklılıkları yoktur.

Bu çalışmada, Polis Akademisi’ndeki yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçe öğrenirken karşılaştıkları sorunlar araştırılmış ve çözüm yolları önerilmiştir. Cevap aranan sorunlar, Türkçe öğretiminde kelime öğrenme problemleri, Türkçe öğretiminde okuma sorunları, Türk alfabesiyle yazmakta karşılaşılan sorunlar, Türkçe konuşmada karşılaşılan sorunlar ve Türkçe dinleme sorunlarıdır.

3. Literatür Taraması

3.1. Dil nedir?

Sorunu doğru olarak tanımlamak için önce dilin ne olduğuna kısaca değinmekte fayda vardır. Dil diğer insanlarla iletişim kurmak, kültürel bir kimlik oluşturmak ve sosyal ilişkileri sürdürmek için insanlar tarafından kullanılan, ses ve sembollerden oluşan son derece karmaşık bir yapı olarak karşımızda durmaktadır. Banguoğlu dili insanların meramlarını anlatmak için kullandıkları sesli işaret sistemi olarak tanımlar (Banguoğlu: 1974:9). Güvenç'e göre dil dediğimiz iletişim aracı toplumu bir arada tutan bir harç; kültürü taşıyan ortak hazine; toplumu yansıtan ayna; bireyler, gruplar ve topluluklar arasında ilişkiyi düzenleyen hakem, hâkim veya hekimdir (Güvenç, 2002:47,48). Dilin insanlar arasında iletişimi sağlayan bir araç üzerinde durulur. Dilin en önemli özelliği iletişimi sağlamasıdır (Özbay, 2006:2). Aynı konuda Aksan (1977:55) dilin bireyi diğer insanlarla iletişime geçirdiği gibi düşünme, duyma ve fikir üretme aracı olduğuna dikkatimizi çeker ve dilin tanımında bu hususu vurgular.

Araştırmacıların tamamı dili tanımlarken dilin bir anlaşma aracı olduğu ortak görüşüne sahiptir. Dil ile toplum arasında zorunlu bir ilişki olduğuna; insanların sosyalleşebilmeleri için toplumda diğer kişilerle iletişime geçmeleri gerektiğine; bunu gerçekleştirmenin en kolay yolunun da dil olduğuna vurgu yapılmaktadır.

3.2. Dil-Kültür İlişkisi

Dil, kültürden ayrı düşünülemez. Dil, kültürel mirasın kuşaktan kuşağa aktarılmasında en önemli araçtır; dün ile yarın arasında bağ kuran bir köprüdür. İnsanoğlu dil aracılığı ile kendi kültürünü içselleştirmekte, devam ettirmekte ya da değişikliklere uğratmaktadır. Dil, kültürün bir unsuru olmakla birlikte, aynı zamanda kültürün aktarıcısı ve var edicisidir. Dil-kültür ilişkisine dikkat çekilen çalışmalarda değişik açılardan konu incelenir.

Bütün ülkelerin eğitim sistemlerinde büyük önem verilen anadili öğretiminin amacı, kişilerin düşünme ve iletişim becerilerinin geliştirilmesidir (Tekin, 1980:12). Bir ulusu tam olarak tanımak ve anlayabilmek için onun dilini de bilmek gerekir (Dilâçar, 1978:10). Bazen dildeki bir sözcük bile milletin inançları, gelenekleri, kişilerin kendi aralarındaki davranış ve ilişkileri, maddi ve manevi kültürü

üzerinde fikir verebilir (Aksan, 1995:67). Kültür, insan davranışlarının, bu davranışları etkileyen düşünce biçimlerinin, inançlarının, törenlerinin, dilinin ve tüm maddi manevi birikimlerinin oluşturduğu bir bütündür. Kültür bir milletin hayat tarzıdır. Milletin ortaya koyduğu kültürün bütün unsurları dilin söz varlığı içinde değer bulmaktadır. Dil, beden; kültür ise kan ölçüsündedir (Jiangn, 2000:328). Dilin içinde kültürün bütün özellikleri ve tarihi, sosyal birikimlerin hepsi bulunur (Bölükbaş ve Keskin, 2010). Her dilde mefhumlar örgüsü bulunduğundan ve her dil insanlığın bir bölümünün tasarlama biçimini ele aldığından, kısacası her dil özel bir dünya görüşünün yankısı olduğundan, yabancı bir dilin öğrenilmesi de insana yeni bir görüş kazandırır, görüş açılarını çoğaltır (Akarsu, 1998:64).

Dilde yer alan her kelimenin dış dünyada işaret ettiği bir gönderme alanı, bir dış dünya gerçekliği vardır ve gönderme alanı da kültürle ilgilidir (Bölükbaş ve Keskin, 2010). Kelimelerin anlamları da bu şekilde oluşmakta, kültür unsuru ile tamamlanmaktadır (Asutay, 2003:27). Bundan dolayı dilin şekil yapısının taşıdığı mana yapısını kültürün oluşturduğu açıktır. Yabancı dil öğretiminde kültürler arası etkileşim odaklı yaklaşımın üst-amacı, kültürlerarası etkileşim yeteneğini kazandırmaktır (Işık, 1996:7). Dil öğretimi kelime veya dil bilgisi öğretimi değil, aynı zamanda o dilin içinde geliştiği kültürün de öğretimidir. İkinci dil öğrenen kişi, öğreneceği dilin karşılıklı konuşma açısından gerekli olan kültürel durumundan da haberi olmalıdır (Demircan, 1990:26).

3.3. Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretilmesinde Karşılaşılan Zorluklar

Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi konusu üzerinde son yirmi yıla kadar bilimsel ölçekte durulmuş, ciddi olarak ele alınmamış bir konudur. Yabancılarla Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunlarla ilgili çalışmalar şöylece sıralanabilir:

Çotuksöken (1983:88) yaptığı çalışma sonucunda şu saptamalarda bulunmaktadır: Türkçe öğrenen yabancı öğrenciler tarafından ad durum ekleri ya unutulmakta ya da yanlış kullanılmaktadır. Yüklemde kişi kavramı veren ekler unutulmakta, ad ve sıfat tamlamalarında yanlışlıklar yapılmaktadır. Ayrıca ulaç, ortaç ve eylemlilik eklerinin yerinde

kullanılmamasından kaynaklanan yanlışlıklar, yapım ve çekim eklerinin tam olarak bilinmemesinden doğan yanlışlıklar, tümce kurarken yapılan yanlışlıklar, tümce kurarken “nitekim, böylece, zaten” gibi edatların yanlış kullanılması, girişik tümce, bağlı tümce, sıralı karmaşık tümcelerin kurulmasında söz dizimi ve anlamca yapılan yanlışlıklar, yüklem çatisını belirleyememekten doğan yanlışlıklar, yazım, noktalama, sesletim konularında yapılan yanlışlıklar da dikkat çekmektedir.

Doğan (1989:259-261) Hacettepe Üniversitesinde yaptığı araştırmalarında farklı saptamalarda bulunmaktadır. Doğan’a göre Arapça ve Farsça konuşan yabancı öğrenciler ünlü uyumunu öğrenmekte zorluk çekmektedirler; “ı-i, o-ö, u-ü” seslerini anlayamamaktadırlar; “kâğıt, dikkat” gibi kelimelerde bulunan yumuşak ‘a’ ları çıkartmakta zorluk çekmektedirler. Ayrıca sert ünsüzle biten bir kelimedenden sonra “ç, h, f, p, s, ş, t” sert ünsüzle başlayan ek almalıdır kuralı ihlal ettikleri görülmektedir. “Ç, t” kuralını uygulamada, yardımcı seslerin öğrenilmesi ve kullanılmasında güçlük çekmektedirler. İsim hal eklerinin kullanılmasından doğan yanlışlıklar, “sabah, yaz, kış” gibi zaman adı bildiren kelimelerin arkasına bulunma hali eki getirilerek yapılan yanlışlıklar, “hep” kelimesi ile “bütün” kelimesi karıştırılması, “-yor” ekinin İngilizce “your” şeklinde yazılması, kelime sonunda bulunan ‘ı-i’ nin yerine ‘y’ yazılması, geniş zaman kullanılırken yapılan yanlışlıklar, edilgen çatılı fiillerde ne zaman ‘-l’ ne zaman ‘n’ kullanılacağını bilememekten doğan yanlışlıklar, işteşlik eki, edilgenlik eki ve ettirgenlik ekinin üst üste kullanımı güçlükler, vurgulu söyleyiş ve atasözleri ve deyimlerin kavranmasında çekilen zorluklar Doğan’ın diğer tespitleri arasındadır.

Ekmekçi (1993:53), Türkiye’de Türkçe öğrenen İngiliz ve Amerikalı öğrencilerin yaptığı hatalar ve bu konudaki saptamaları çalışmasında şöyle sıralamaktadır. Ekmekçiye göre yabancıların Türkçe konuşurken yaptıkları yanlışlıkları dört başlık altında toplamak mümkündür. Bunlar soneklerin yanlış kullanılması (suffixation), ünlü uyumu sağlayamamak (vowel harmony), söz dizimi hataları (word order), kaynaştırma ekini yanlış kullanmaları, sen ve siz sözcüklerini sosyal statüye göre kullanamamak, konuşma sırasında kullanılan dilin konuşmacıya göre ayarlanamaması, düzenek kaydırmak şeklindedir.

Türkmen (2007:276) Çinli, Kazak ve Kırgız öğrencilere Türkçe öğretirken karşılaştığı sorunları şu başlıklar altında sıralamaktadır: Fonetik yönden karşılaşılan güçlükler; yapı bakımından karşılaşılan zorluklar; ad durum ekleri karıştırılması; yüklemde kişi kavramını veren eklerin unutulması; isim tamlamalarında eklerin hangisinin tamlayana hangisinin tamlanana getirileceği yönünde karasızlıklar; sıfat tamlamasında yapılan hatalar; fiilimsilerin kullanımında çekilen sıkıntılar; yapım ve çekim eklerinin kullanımından doğan yanlışlıklar; cümle kurulurken öğelerin doğru yerleştirilememesinden doğan hatalar; cümle türleri oluşturulurken söz dizimsel ve anlamsal hatalar yapılması, olayın geçtiği zaman ile olayın anlatım zamanı için kullanılan zaman eklerinin yanlış seçilmesi.

Demir'e göre (1993:183) Türkçe sözcük öğrenimi ve söz dizimini öğrenmek öğrenciler için zorluk oluşturmakta, Türk Dilinin eklemeli bir olması ve değişen eklerle yeni anlamda kelimeler üretilmesi öğrencileri zorlamaktadır. Demir ayrıca, dilbilgisel, yapısal, sesbilgisel ve anlamsal güçlüklerden söz etmektedir. Yabancı öğrenciler Türkçenin güzelliğini tanıyamadıkları gibi bu alanda yaralanabilecekleri çok az kaynak olmasının da Türkçe öğretimi açısından zorluk oluşturduğuna dikkat çeker. Sözcük türetme kurallarının çokluğu, birleşik sözcüklerin yapımı ve kullanımı, sıfatların kullanım yerleri, yan tümcelerin tümceye bağlanış biçimleri, ortaç ve ulaçların yerine bağlaçların yeğlenmesi gibi kullanım yanlışlıkları öğrencilerin sık yaptığı yanlışlıklardır.

Nofel (2002:71) Mısır'da verdiği Türkçe derslerinden sonra fonetik alanda, dilbilgisi alanında ve kelime bilgisi alanında problemler olduğu tespitinde bulunmaktadır. Yılmaz (2002:42) yabancılara Türkçe öğreten bir öğretim elemanı olarak belirlediği dil öğrenme sorunlarını maddeler şöyle halinde saymaktadır: Yazılı anlatım yaparken sayfayı doldurmak için nasıl olursa olsun anlayışı ile her şeyi kâğıda aktarmak, yazıda giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinde ne yazılacağına bilmemek, konu ne olursa olsun öğrencinin bildiği sözcük ve sözcük gruplarıyla yazı yazması. Yazılı anlatımı zaman kaybı olarak algılayan öğrencilerin özensiz yazması, kompozisyonda düşünceler arasında anlam ilgisinin olmaması, anlatım bozukluğundan kutulamamaları, ad durum eklerinin yanlış

kullanılması, eş anlamlı kelime tekrarı ve gereksiz sözcük kullanımı şeklinde hatalar yapılması.

Kıvırcık'a göre (2001:94) en çok yapılan hatalar ise eklerde yapılan yanlışlıklar, ad durum eklerinin kullanımında görülen yanlışlıklar, imek eyleminin kullanımından doğan hatalar, iyelik eklerinin yanlış kullanımı ve belirtisiz ad tamlamasında yapılan hatalardır Vandewalle (2000:23) Dünya Türkçe Öğrenimi Sempozyumunda yaptığı konuşmada Belçika'da Türkçe öğrenen Belçikalı öğrencilerin ek eylem kullanımı ve sıfırlaştırma konusunda, edilgen ve ettirgen fiillerin kullanımında Türkçe eylemlerin birleşim değerlerini öğrenmede, eylem zaman ve kiplerinin birbirinin yerine kullanılmasında sorunlar yaşadığını belirtmiştir

Tanış da (1999:101) 17 yıl boyunca İtalya'da İtalyan öğrencilere verdiği Türkçe öğretiminden sonra öğrencilerin Türkçe öğrenirken karşılaştıkları başlıca sorunları şu şekilde özetler: Öğrencilerin kullandığı Türkçe sözlükler yetersizdir. Türkçedeki “ğ, h, ı, ö, ü” sesler İtalyan öğrenciler için güçlük oluşturmaktadır. Türkçe yeni sözcük yapımında kullanılan eklerin kelime köklerine getirilmesi öğrenciler açısından sorun olmaktadır. Türkçe ‘-i’ hal ekini İtalyan öğrencilere kavratmak çok zor olmakta, olumsuzluk eki -ma/-me'nin bazen -mı/-mi şeklinde kullanılması anlaşılmasında, geniş zaman ekinin olumsuzunun(-maz/-mez) 1. tekil kişide yok olması (gel-mem, ye-me-yiz) çok zorluk oluşturan konular arasındadır. Öte yandan eylemin cümlede bulunması, birleşik zamanlı fiillerin kullanılması, belirsiz geçmiş zaman kullanımı diğer sorun alanları arasında yer almaktadır.

Derjaj (2005), Arnavutluk üniversitesinde Türkçe öğreten bir öğretim elemanı olarak Arnavut öğrencilerin Türkçe zamanları karıştırdıkları, ad durum eklerinde hatalar yaptıkları, ünlü uyumu kullanımında zorlandıkları, ad tamlaması, adların kullanımı, bağlaçların kullanımı sözdizimsel hususlar ve eklerin kullanılması konularında yanlışlıklar yaptıkları tespitinde bulunmaktadır.

Kara (2010) Gazi Üniversitesi'nde Türkçe öğrenen yabancı uyruklu öğrenciler üzerinde yaptığı anket çalışmalarına göre öğrencilerin dil öğrenirken karşılaştıkları sorun alanlarını şöyle sayar: Birleşik fiillerde yapılan yanlışlıklar; cümleye uygun fiil bulunamaması; yeterlilik fiilinin

olumsuzunun yanlış kullanılması; öğrenilen geçmiş zaman kipinin görülen geçiş zaman kipi yerinde kullanılması; hal eklerinin yanlış kullanılması veya kullanılmamasından doğan dil hataları; isim tamlamasında yapılan hatalar; fiil cümlelerinin olumsuz şekillerinin “değil ve yok” kelimeleriyle olumsuz yapılmasından doğan yanlışlıklar; bir isimde iki kere iyelik eki kullanılması (kitabısı); “yaz, kış” gibi zaman adlarından sonra -da/-de bulunma eki kullanılması ve yanlış kelime seçiminden kaynaklanan hatalar.

Şahin’in (2007) yaptığı alan araştırmasında, Polis Akademisinde okuyan yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçe öğrenirken karşılaştıkları problemlere yönelik tespitleri şunlardır: Öğrenciler iyelik eklerini ve hal eklerini yanlış kullanmakta; kelime seçiminde yanlışla düşmekte; ettirgen çatısını yanlış olarak kullanmakta; zaman kullanımında kişi eklerine birbiriyile karıştırmakta, noktalama ve imla konularında hatalar yapmakta; eski alışkanlıkları ve bilgileri yeni dilin kuralları ile çelişince ve cümlede geçen deyimler, atasözleri ve mecazlı kullanımlarda zorlanmaktadır. Alfabe farklılığı yeni dil öğrenen öğrenciler açısından bir zorluk alanı oluşturmaktadır.

Subaşı (2009:7) Uluslararası Kıbrıs Üniversitesinde sunduğu tebliğinde Türkçe öğrenen Arap asıllı öğrencilerin dil öğrenirken karşılaştıkları sorunlar olarak aşağıdaki maddeleri sayar: Arapça tamlama kullanımlarının Türkçe tamlamaları yanlış yapmalarına sebep olması; Arapça bağlaçların Türkçeyi hatalı kullanıma yöneltmesi; Arapça nesne ve zarfların dilde kullanımı Türkçeyi yanlış kullanmaya zorlaması; Arapça kalıp ifadelerin etkisi; Arapça imla etkisi; Arapça cümle yapısının etkisi; yanlış sözcük kullanımı; sözcük türetme hataları ve diğer hatalar olarak da ünlü-ünsüz uyumuna dikkat etmemeleri şeklinde özetlenebilir.

3.4. Güvenlik Bilimleri Fakültesine Okuyan Yabancı Uyruklu Öğrenciler

Güvenlik Bilimleri Fakültesine 1991-1992 eğitim öğretim yılından bu tarafa yabancı öğrenciler gelmektedir. Dört yıllık polis eğitimi alan bu öğrenciler GBF’den mezun olduktan sonra ülkelerine dönerek rütbeli

personel olarak göreve başlamaktadır. Çalışmanın evreni ve örneklemini oluşturan öğrenci kitlesi aşağıda verilmiştir. Türkiye'ye gelen misafir öğrencilerin çoğunluğu erkek öğrencilerden oluşmakta olup şimdiki kadar 16 bayan öğrenci öğrenim görmüştür.

Tablo 1: Güvenlik Bilimleri Fakültesine Gelen Öğrencilerin Ülkelere Göre Sayıları

	GBF'ye gelen toplam öğrenci sayıları	GBF'den mezun olan öğrenciler	2011-2012GBF'de okumaya devam eden öğrenciler	Disiplin suçları veya başarısız olarak GBF'den ayrılan öğrenciler
Arnavutluk	130	100	13	17
Azerbaycan	116	86	21	16
Bosna- Hersek	18	12	1	18
Filistin	116	61	44	11
Gürcistan	87	55	1	31
Kazakistan	29	9	0	20
Kırgızistan	117	78	17	22
KKTC	88	65	22	1
Moğolistan	65	34	23	8
Moldova	83	39		41
Türkmenistan	142	100	29	13
Makedonya	31	8	21	2
Ürdün	38	10	24	4
Sudan	20		20	0
Yemen	19	0	16	3
Belarus	5	0	0	5
Birleşik Arap Emirlikleri	12	0	10	2
Afganistan	25	0	21	4
Etiyopya	15	0	15	0
Kosova	10	0	9	1

Bu duruma göre, 30.04.2012 tarihi itibari ile Güvenlik Bilimleri Fakültesine kaydını yaptıran yabancı uyruklu öğrencilerin toplam sayısı 1186, değişik nedenlerle kaydı silinen yabancı uyruklu öğrenci sayısı

219, GBF'den mezun olan yabancı uyruklu öğrenci toplam sayısı 657, halen GBF'de öğrenim gören yabancı uyruklu öğrenci sayısı 310'dur.

4. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma dört temel beceriyi (okuma, dinleme, yazma, konuşma) kazandırma şeklinde tanımlanan dil öğretiminde yabancı öğrencilerin bu becerileri edinmede ne derecede başarılı olduklarını ve hangi konularda başarısız olduklarını ortaya koyan bir çalışmadır.

Bu çalışmada anket uygulaması, gözlem ve içerik analizi yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini Polis Akademisi'ne gelen yabancı uyruklu öğrenciler oluşturmaktadır. 2010-2011 eğitim yılında hazırlık sınıfı okuyan 40 öğrenci bu araştırmanın evrenini teşkil etmektedir. Öğrencilere dil öğrenme zorluklarının saptanması amacıyla bir anket uygulanmış; yazılı sınav kâğıtları ile ödevleri içerik analizine tabi tutularak değerlendirilmiştir. Ayrıca uzun yıllardır hazırlık sınıflarında ders veren yazar bu süre içindeki kendi gözlem ve tespitlerine bu makalede yer vermiştir. Anket soruları dil öğretiminde kullanılan okuma becerisiyle ilgili sorular, dinleme becerisiyle ilgili sorular, konuşma becerisiyle ilgili sorular ve yazma becerisiyle ilgili sorulardan oluşmaktadır. Ayrıca zaman kullanma alışkanlığını ölçen ve Türkçe öğrenirken hangi konularda zorluk çektiklerini tespit amacıyla yönelik sorulara ankette yer verilmiştir. Anket soruları daha önce bu konuda yapılmış anket/araştırma çalışmalarından yararlanarak hazırlanmıştır. Hazırlık sınıfı öğrencilerinin öğretim yılı boyunca hazırladıkları ödevlerin incelenmesi, yıl boyunca yapılan tüm yazılı kâğıtlarının değerlendirilmesi, öğrencilerin sınıf içinde sorulara verdikleri yanıtları ve gerçekleştirdikleri konuşmalar, gezi ve sosyal aktivite olarak yaptıkları faaliyetler dikkatle incelenmiş ve analiz edilmiştir.

6. Araştırmanın Bulguları

6.1. Yazılı Anlatım Uygulamalarının Sonuçları

Öğrencilerin yazılı sınav kâğıtlarında derlediğimiz dil yanlışları başlangıç seviyesi kur sınavlarından ileri seviye kur sınavlarına kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Yazılı sınav kâğıtlarını bu araştırma için elverişli bir veri kaynağı olarak değerlendirilmiştir. Yanlış örnekler üzerinde durulacak ve doğru şekilleri gösterilecektir. Türkçe öğrenimine

yeni başlayan öğrencilerin yaptıkları dil yanlışları, dil seviyeleri geliştikçe azalmaktadır. Maddeler halinde önce yanlış kullanım (Y) ile verilecek daha sonra bunun doğrusu (D) ile gösterilecektir.

6.1.1. Hal Eklerinin (Ad Durum Ekleri) Yanlış Kullanımları

Öğrencilerin en çok başarısız oldukları konulardan biri hal eklerinin kullanımı konusudur. Türkçe sondan eklemeli bir dil olduğu için yalnızca Moğolca'da Türkçe'ye benzer hal eki kullanımı söz konusudur. Arapça, Farsça, Amerikçe (Habeşçe), Arnavutça, Makedonca gibi dillerin hiç birisinde kelime sonunda kullanılan hal ekleri yoktur. Bu dillerde hal ekleri kelimelerin önünde yer alır. İşte bu sebepten öğrenciler yazılı anlatımlarında ad durum eklerini doğru ve yerinde kullanamamaktadır. Bazen bulunma durumu yerine yönelme durumu ekini, bazen yönelme durumu yerine bulunma durumu ekini veya hem bulunma durum ekini hem de yönelme durum ekini bir arada kullandıkları görülmektedir. Bazen de öğrencilerin ayrılma durum eki kullanacakları yeri belirleyemedikleri görülmektedir. Türkçede bulunan belirtme durum eki başka dillerde yoktur. Öğrenciler bu durum ekinin kullanımında güçlük çekmektedirler. Çoğu zaman belirtme durumu ekini görerek ve dinleyerek edindikleri Türkçe alışkanlığı ile bu durumun üstesinden gelmektedirler.

Yanlış

Okul**da** gidiyorum.
Ben her zaman **onun** düşünüyorum.
Cumartesi gün(-) sabah **yediyi** kalkıyorum.
Pazar günü Gölbaş**ıla** gidiyorum.
Köy**de** hayatı çok güzel **var**.
Bayramda İstanbul'**daya** gittim.
Şehir**den partmanlar** var.
Babam ev**in** bir **ötün** getirdi.

Doğru

Okul**a** gidiyorum.
Ben her zaman **onu** düşünüyorum.
Cumartesi gün**ü** sabah **yedide** kalkıyorum.
Pazar gün**ü** Gölbaş**ına** gidiyorum.
Köy hayatı çok güzeldir.
Bayramda İstanbul'**a** gittim.
Şehir**de apartmanlar** var.
Babam eve bir **ütü** getirdi.

6.1.2. İyelik Eklerinin Yanlış Kullanımı

GBF'de Türkçe öğrenen yabancı uyruklu öğrenciler (YUÖ)'in ikinci büyük dil öğrenme sorunu iyelik eklerini doğru kullanmaktır. Arapça'da "zamir-i muttasıl" ve "zamir-i munfasıl" şeklinde kullanılan bu ek Türkçe kullanıma benzemez. Örneğin Arapça "kalemühü: onun kalemi"

anlamına gelir. Türkçe ifade etmek için “kalem” kelimesinin başına “onun” kelimesini getirmek gerekir. İşte bu tür alışkanlıklar öğrencileri “Ben bir kardeşim var” şeklinde yanlış kullanıma yönlendiriyor. Türkçe’de iyelik eki+durum eki beraber kullanımı söz konusudur. YUÖ’ler önce iyelik eki ardından hal eki kullanmayı dil öğrenmeye başladıktan 6/7 ay sonra yerine oturtmaktadır. Ör. “Yatağımı odası uyuyorum” diyen bir öğrenci “Yatak odasında uyuyorum” demek istemiştir.

Yanlış

Ben bir kardeşim var.
Sabah diş(-) fırçası **yapıyorum**.
Yatağımı odası uyuyorum.
Benim ülken çok iyi olacak.
Ali müdür odada oturuyor.
Arkadaşım Ankara’nın Üniversitesi okuyor.
Türkiye’nin nüfusta kaç milyon?
Kız arkadaş(-) numara telefon beni verdi.

Doğru

Benim bir kardeşim var.
Sabah dişlerimi fırçalıyorum.
Yatak odasında uyuyorum.
Benim ülkem çok iyi olacak.
Ali müdür odasında oturuyor.
Arkadaşım Ankara Üniversitesinde okuyor.
Türkiye’nin nüfusu kaç milyon?
Kız arkadaşım telefon numarasını bana verdi.

6.1.3. İlgili Eklerinin Yanlış Kullanımı

Arapça isim tamlamalarının Türkçe öğrenenleri etkilediği görülür. Ör. “Bâbü’s-saffi- sınıfın kapısı” şeklinde tercüme edilen Arapça isim tamlamasıdır. Arapça isim tamlamasında Türkçe-deki yapının tam tersi bir durum görülür. Türkçede bulunan -nın/-nin ilgi eki Arapça, Makedonca, Amerikçe gibi dillerde yoktur. Bu yüzden öğrenciler “Arkadaşım evi gittim.” şeklinde hatalı cümleler oluşturmaktadır.

Yanlış

Muratın çantası çok ağır.
Arkadaşım evi parti var.
Gençleri işleri kolaylaştı.
Çocuklar hepsi hırsızla yaptı.

Doğru

Murat’ın çantası çok ağır.
Arkadaşımın evinde parti var.
Gençlerin işleri kolaylaştı.
Çocukların hepsi hırsızlık yaparlar.

6.1.4. Şahıs Ekleri ve Kip Yanlışları

Türkçe öğrenen yabancı öğrenciler cümlenin öznesi ile yüklemi arasında uygunluk sağlamada zorluk çektikleri aşağıdaki örneklerde gösterildi. “Biz yarın şerikete çalışacağım” örneğinde ‘biz’ öznesi ‘çalışacağım’

yüklemiyle birlikte kullanılmıştır ve yanlıştır. ‘Şerikete’ kelimesi Arapça ‘şeriket’ olarak geçen bu isim Türkçe ‘şirket’ olarak kullanılmaktadır. Öğrenci kendi dilinden bildiği kelimeyi aynı şekilde kullanarak yanlışlığa düşmüştür. “Ben 2040 yılında öldü” cümlesinde de aynı durum görülür. ‘Ben’ özne ve ‘öldü’ yüklemidir. Yine 1. tekil kişi özne 3. tekil kişi yüklemiyle birlikte kullanılmıştır.

Yanlış

Yıldız Kenter 1962 yılında yılın kadını seçildim.

Biz yarın saat kaçta buluşacağız?

Biz sonra **şerikete** çalışacağız.

Daha sonra ne yapacağım hakkında **tahmil var.**

Ben 2040 yılında **öldü.**

Doğru

Yıldız Kenter 1962 yılında yılın kadını seçildi.

Biz yarın saat kaçta buluşacağız?

Biz sonra **şirkette** çalışacağız.

Daha sonra ne yapacağımı **tahmin edebiliyorum.**

Ben 2040 yılında **öleceğimi tahmin ediyorum.**

6.1.5. Yüklemlerin Yanlışları/ Yanlış Kelime Seçimi

Öğrencilerin Türkçede çok önemli yer tutan yüklemi kurmakta zorluk çektiği görülür. Ya yanlış kelime tercihi cümleyi hatalı yapar ya da eylemin çekim ekleri yanlış kullanılarak cümle yanlış oluşur. Ör. “ Ben kahvaltıda pişiriyorum” cümlesinde yanlış kelime seçimi söz konusudur. “Ben çok iyilik” cümlesinde de ‘iyi’ adı ‘iyiyim’ olması gerekirken çekimlenmemiştir ve yanlış kullanılmıştır.

Yanlış

Ben Polis Akademisinde öğrenci.

Ben çok iyilik.

Akşam yemeği **yediyorum.**

Ben kahvaltıda **pişiriyorum.**

Ben Cumartesi Ankaralı **gidiyorum.**

Annem çok güzel yemek **oturuyorlar.**

Sen kedileri **pişiriyor musun?**

Ahmet hiç kitap **içmiyor.**

Sen teneffüste çay **okuyor mu?**

Onlar sınıfta şarkı **oturuyor.**

Doğru

Ben Polis Akademisinde öğrenciyim.

Ben çok iyiyim.

Akşam yemeği yiyorum.

Ben kahvaltıda **hazırlıyorum.**

Ben cumartesi **günü** Ankara’ya gidiyorum.

Annem çok güzel yemek **yapıyor.**

Sen kedileri **seviyor musun?**

Ahmet hiç kitap **okumuyor.**

Sen teneffüste çay **içiyor musun?**

Onlar sınıfta şarkı **söylüyorlar.**

6.1.6. Edatların Yanlış Kullanımı

Öğrencilerin “ve, ile, kadar, dan... a kadar, için, fakat, ama” gibi bağlaçları yanlış kullandıkları yazılı kağıtlarında anlaşılmaktadır. Arapça cümle yapısı Türkçeye göre daha uzundur. ‘Ve, ama, fakat’ bağlaçları ile cümleleri istedikleri kadar uzattıkları görülür. Ör. “ Ben insanlar yaşamak çok severler biliyorum ve dünyada uzun yaşamak istiyorlar ama insanlar dünyada her şeyi yapamıyorlar çünkü insanlar paraları azdır fakat onlar güzel yaşamak istiyor ve uzun yaşamak istiyor”. Ayrıca, “İnternette ailem görüşüm” cümlesi ‘aile ile’ olursa doğru Türkçe cümle olur.

Yanlış

Arkadaş**ımlar** spor yaptım.
İnternette ailem görüşüm.
Saat 07.00’**tan** 07.45 **kadar** kahvaltı yapıyor.
Saat beş TV izliyorum
2040 yılında bizi gibi yaşlı insanlar.
Yazın **ben ile** kız arkadaşım sinemaya gidiyoruz.

Doğru

Arkadaşlarımla spor yaptım.
İnternet**ten** ailem**le** görüşüm.
Saat 07.00’**den** 07.45’**e kadar** kahvaltı yapıyor.
Saat beş**e kadar** TV izliyorum
2040 yılında biz**im** gibi yaşlı insanlar olacak.
Yazın **benimle** kız arkadaşım sinemaya gidiyoruz.

6.1.7. Edilgen, Ettirgen ve İşteş Fiillerin (Eylemlerin) Yanlış Kullanımı

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrene öğrencilerin çok zorlandığı bir konu da fiil çatılarını doğru kullanamamaktır. Özellikle edilgen ve ettirgen yapılarda çok yanlış yaptıkları dikkat çekmek-tedir. “Polis Akademisi bitmek istiyorum” cümlesinde ‘bitirmek’ olması gereken fiil çatısı yanlış kullanılmıştır. Ayrıca ‘akademisi’ kelimesi yapma eki alarak ‘akademisini’ olmalıdır. “Çocuk annesi tarafından yıkattı” cümlesinde de edilgen olması gereken kelime ettirgen olarak yanlış kullanılmıştır ‘yıkattı- yıkandı’.

Yanlış

Polis Akademisi bitmek istiyorum.
Geçen hafta sonu çok iyi geç**tim**.
2040 yılında insanlar okul bitecek-
ler.

Doğru

Polis Akademis**ini** bitirmek istiyorum.
Geçen hafta sonunu çok iyi geç**irdim**.
2040 yılında insanlar okulu bitirecekler

Öğretmen öğrencilere komedi filmi izletler.

Diş doktoruna dişlerim çekerdi.

Aile en çok önemle faktördür çocuğa öğre.

Toplum düzen sağlaşma doğur.

Bu resimler ünlü ressamlar Türkiye'nin tarafından.

Çocuk annesi tarafından yıkattı.

Öğretmen öğrencilere komedi filmi izletti.

Diş doktoruna dişlerimi çektirdim.

Çocuğa bir şey öğretmede aile en önemli faktördür.

Toplum düzeni uzlaşma doğurur.

Bu resimler Türkiye'nin ünlü ressamları tarafından yapıldı.

Çocuk annesi tarafından yıkandı.

6.1.8. Söz Dizimi Yanlışları

Dil öğrenmek o dilde isteklerini yazılı ve sözlü anlatabilmekle doğru orantılıdır. Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin söz dizimi konusunda çok yanlış yaptıkları yazılı kâğıtlarında görülür. Kendi dillerinin etkisiyle Türkçe cümle oluşturmakta hata yaparlar. Ör. Arapça söz dizimi özne+yüklem +tümleç kalıbındadır. "Traş çene her sabah, Biz TV seyrediyoruz sonra yemekten" cümleleri tam bu kalıba uygun bir yapıdadır. "Ankara bir küçük eskiden kasabasıydı" cümlesinde ise özne+yüklem doğru fakat yüklem ismini niteleyen sıfatlar yanlış kullanılmıştır.

Yanlış

Bir öğrenci Aslı çok iyi.

Öğrengi ben Polis Akademisi öğrengi.

O kursun bu hafta İngilizce başlıyor.

Traş sakal sonra daışdı elbiselerim.

Traş çene her sabah.

Ben saat yediyi dün akşam gece yirmi beş eve dönüyorum.

Biz TV seyrediyoruz sonra yemekten.

Akşam yemeği dersten sonra hep beraber yemekhanede yiyoruz.

Türkiye'nin en İstanbul'dur büyük şehri.

Ankara bir küçük eskiden kasabaydı.

Doğru

Aslı çok iyi bir öğrenci.

Ben Polis Akademisinde öğrenciyim.

O bu hafta İngilizce kursuna başlıyor.

Sakal tıraşı olduktan sonra elbiselerimi değiştirdim.

Her sabah sakal tıraşı oluyorum.

Ben dün akşam saat yediyi yirmi beş gece eve döndüm.

Biz yemekten sonra TV seyrediyoruz.

Hep beraber dersten sonra akşam yemeğini yiyoruz.

Türkiye'nin en büyük şehri İstanbul'dur.

Ankara eskiden küçük bir kasabaydı.

6.1.9. Mastar Eklerinin Yanlış Kullanımı

Türkçede üç türlü mastar eki vardır ve Türkçe öğrenen yabancılar özellikle (-mak/-mek), (-ış/-iş) ve (-ma/-me, -mayı/-meyi). Öğrencilerin (-ma/-me) eklerini yanlış kullandıkları görülür.

Yanlış

Niçin böyle davran**matan** ısrar ediyorsun?

Öğretmen yarına kadar ödevlerimizi yap**mamızdan** istedi.

Beni düşün**meden** çok güzel.

Bir an önce doktora git**mesinden** yarar var.

Öğretmen bize çok çalış**mamız** istiyordu.

Kuzenim şeker hastası yiyeceklerine dikkat et gerek**im**.

Bir an önce doktora git**ması** fayda var.

Benim makaleyi bir an önce **bitimek zorundayım**

Dünya nüfusu artmaktadır, bu **artım** çok etki sebepli

Doğru

Niçin böyle davran**makta** ısrar ediyorsun?

Öğretmen yarına kadar ödevlerimizi yap**mamızı** istedi.

Beni düşün**men** çok güzel.

Bir an önce doktora git**mesinde** yarar var.

Öğretmen **bizim** çok çalış**mamızı** istiyordu.

Kuzenim şeker hastası **olduğu için** yiyeceklerine dikkat et**mesi gerekiyor**.

Bir an önce doktora git**mesinde** fayda var.

Benim bu makaleyi **bitirmem gerek**.

Dünya nüfusu artmaktadır, bu **artışı** etkileyen sebepler vardır.

6.1.10. Yeterlilik Fiilinin Yanlış Kullanımı

Yeterlik eylemi bilmek yardımcı fiiliyle yapılan birleşik bir eylemdir. Yabancı öğrenciler ‘görmeyebilir’ olması gereken eylemi ‘görmebilir’ olarak yanlış kullanmaktadır. Geniş zamanda kullanılan yeterlik eyleminin 1. tekil kişi olumsuz şekli ise sık görülen hatalardandır. “Hastanede yüksek sesle konuşabilirim” cümlesinin yüklemi ‘konuşamam’ olmalıdır.

Yanlış

Kör insanlar her şeyi görmebilir.

Tembel öğrenci sınıfı asla geçbilir.

Hastanede yüksek sesle konuş**abili-**
rim.

Doğru

Kör insanlar her şeyi görme**mez**.

Tembel öğrenciler sınıflarını asla geç**mez**ler.

Hastanede yüksek sesle konuş**amam**.

6.1.11. Şart kipi, Ulaş ve Ortaçların Yanlış Kullanımları

Koşul kipi kullanımı hatalı kullanımlardan birisidir. “ Keşke sınavları geçmeseydim” cümlesinin fiili ‘geçseydim’ olursa doğru cümle yapılıdır. Ulaş ve ortaçlarla ilgili sınıfta çok fazla ölçü-de alıştırmaya yapılırsa ancak doğru kullanım gerçekleştirilebilir. “Ankara gelirken Atakule’yi görmek istiyorum, Evden çıkarken yağmur başladı” cümlelerinde –ken ulacının yanlış kullanıldığı görülür.

Yanlış

Acaba bu gün ödev **yapmasaydı mıydım.**
Keşke sınavları **geçmeseydim.**
Keşke dünyada hiç savaşlar **olmasaydı.**
Keşke dondurma **yemeydim.**
Çamaşırlar **kurusaydık** toplayabiliriz.
Üründen memnun **kalsanız** değişebilirsiniz.
Karşıdan karşıya **geçmişken** dikkatli olmak zorundayız.
Ankara’ya **gelirken** Atakule’yi görmek istiyorum.
Evden **çıkarken** yağmur başladı.
İngilizce **konuş konuşt** İngilizce’yi unutmuşum.

Doğru

Acaba bu gün ödev **yapmasa mıydım.**
Keşke sınavları **geçseydim.**
Keşke dünyada hiç savaşlar **olmasaydı.**
Keşke dondurma **yemeseydim.**
Çamaşırlar **kurduysa** toplayabiliriz.
Üründen memnun **kalmazsanız** değişebilirsiniz.
Karşıdan karşıya **geçerken** dikkatli olmak zorundayız.
Ankara’ya **gelince** Atakule’yi görmek istiyorum.
Evden **çıkarken** yağmur başladı.
İngilizce **konuşmaya konuşmaya** İngilizce’yi unutmuşum.

6.1.12. Ünlü Ünsüz Uyumları Yanlışları

Dilimizde var olan ünlü ve ünsüz uyumu kuralı Altayistik dillere özgü bir kuraldır. Arapça, Farsça, Amerikçe, Makedoca gibi dillerde bu kural yoktur. ‘ git-, et-‘ gibi eylemlerden sonra ünlü ile devam ederse mutlaka eylemler ‘gidiyorum, ediyorum’ şeklinde olur. ‘Yatak, buçuk’ kelimelerinden sonra ünlü ile devam ederse ‘yatağımı, buçuğa’ şeklinde olmalıdır. Aşağıdaki örneklerde öğrencilerin ünlü/ ünsüz uyumu kuralına aykırı kullandıkları görülür.

Yanlış

Yamakahaneye gittim.
Her yaz köydeki eve **gitiyorlar**.
Yaşlı insanlara yardım **etiyordu**.
Yatakım hazırladım.
Saat **sakızda** dişlerimi fırçalıyorum.
Saat altı **buçukte** kalktım.

Doğru

Yemekhaneye gittim.
Her yaz köydeki eve **gidiyorlar**.
Yaşlı insanlara yardım **ediyordu**.
Yatağımı hazırladım.
Saat **sekizde** dişlerimi fırçalıyorum.
Saat altı **buçukta** kalktım.

6.1.13. Diğer Yanlış Kullanımlar

Yukarıda sayılan dil hatalarından birden fazlasını içinde bulunduran yanlış kullanımlar yazılı belgelerde görülmektedir. Bazı cümlelerde bilgi hatası ‘Çaynaca nüfusu iki milyar’ gibi, bazı cümlelerde ise derdine anlatamamak görülür: “Albesi ütümarm” cümlesi gibi.

Yanlış

Memlekette çok **kakışa** var.
Her zaman ben **sassez** olurum.
Çaynaca nüfusu **iki** milyar.
Dünyada **nüfusun ilta** milyar **yaşamış**.
Albesi otumarm.
Benim babam polis **işiyor**.
Tarım ürünleri bir süredir **aritmata-
dır**.
9.043: **bin dokuz** kırk üç.
Futbolcu hakeme ben **foul yaptığımı**
itiraz ediyor.
Sen **banyodan sonra keselenmeli-
sin**.

Doğru

Memlekette çok **kargaşa** var.
Ben her zaman **sessiz** olurum.
Çin’in nüfusu **bir buçuk** milyar.
Dünyada altı milyar insan yaşıyor.
Elbiselerimi ütülemiyorum.
Benim babam **polistir**.
Tarım ürünleri bir süredir **artmaktadır**.
9.043: **dokuz bin** kırk üç.
Futbolcu hakeme **faul yapmadığımı**
söyleyerek itiraz ediyor.
S.en **banyo yaparken keselenmelisin**.

6.2. Harflerin Yanlış Kullanımı

Bu maddede cümle halinde yanlışları göstermeyi uygun bulmadığımız için sayısız yanlış kullanımlardan tespit ettiğimiz ve özellikle bilinmesi gereken kelimelerin yanlış şekilleri örnek verilecek. Latin harflerini kullanmayan/ bilmeyen Arapça harflerle okuyup yazan Arap asıllı öğrencilerin dil öğrenme zorluklarını gösteren önemli bir ipucu olası bakımından aşağıdaki örnekler dikkat çekicidir. Arapça alfabede ünlü harflerin yerini harekeler tuttuğu için öğrenciler çoğu defa ünlü harfleri kullanmadıkları görülür. Arapça ve Farsça konuşan öğrencilerin ünlü harfleri öğrenmeleri ve kullanmaları çok zor ve uzun zaman isteyen bir

konudur. Öğrenciler İngilizceden “g” harfini alarak “c” harfi yerine kullandıkları görülür. Bazen kelimenin İngilizce okunuşunu yazılmakta, bazen ünlü harflerin kullanılmadığı, a-e, i-i, o-ö,u-ü gibi sesleri birbiriyle karıştırılmakta, kelimeyi önceden bildikleri bir kelimeye benzeterek yazıldığı görülür. Yeni Türkçe öğrenen öğrencilerin duydukları kelimeyi yazıya dökmemekte oldukları gözlenmiştir. Türkçede kullanılan Arapça kökenli kelimelerin Arapça şekliyle yazıldığı görülmektedir.

Tablo 2: Harflerin Yanlış Kullanılışına Örnekler

betmak= bitmek	donya= dünya	kvaltı= kahvaltı	albisa= elbise
görütüm= görüş-tüm	vergün= virgöl	öğrangiler= öğren-ciler	kümor= kömür
kaydım= giydim	belyorum= biliyo-rum	cificı= çiftçi	bankı= banka
supu= soba	angak= ancak	ütobos=otobüs	donatis= domates
değir= diğer	mevzi= müze	magon= macun	dopren= deprem
pilislik= polislik	astrarahat=istirahat	uklum=iklim	seksin=seksen
hipsi= hepsi	salış= çalış	balır= bilir	çirik=çeyrek

6.3. Anket Sonuçları ve Değerlendirilmesi

Anketin uygulandığı öğrencilerin ülke dağılımına bakıldığında 11 ülkeden 40 öğrencinin olduğu görülmektedir. Bu ülkeler ve öğrenci sayıları (parantez içinde belirtilmiştir) ise sırasıyla şu şekildedir: Afganistan (4), Birleşik Arap Emirlikleri (4), Etiyopya (5), Filistin (4), Makedonya (3), Moğolistan (5), Sudan (5), Ürdün (5) ve Yemen’dir (5). Anketin uygulandığı öğrencilerin 39’u erkek, sadece biri bayadır. Öğrencilerden biri 18 yaşında biri de 23 yaşındadır, diğerleri 19-22 yaş arasındadırlar. 23 öğrenci kendi ülkesinden başka bir yere gitmemiş, 17 öğrenci ise kendi ülkelerinin dışına çıkmıştır. Latin harflerini bilen öğrenci sayısı 23 iken Latin harflerini bilmeyenlerin sayısı 17 adettir. Türkçe öğrenen öğrencilerden 16’sının babası polis şefi veya yöneticisidir. 19 öğrenci şehirde doğmuş, 17 öğrenci ise köyde

doğmuştur. Öğrencilerden 30'unun annesi ev hanımı (çalışmıyor) iken 10'unun annesi çalışmaktadır. 24 kardeşli bir, 19 kardeşli bir öğrenci olup diğerlerinin kardeş sayısı 1-9 arasındadır. Öğrencilerden 38'i ikinci bir dili bildiğini ifade etmektedir. İngilizce en çok bilinen ikinci dil olarak birinci sıradadır.

Tablo 3: Genel Sorulara İlişkin Frekans Dağılımı

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tam. Katılıyorum
Dil öğrenirken teknolojiden yararlanıyorum.	3 (7,7)	4 (10,3)	3 (7,7)	14 (35,9)	15 (38,5)
Dil öğrenmekte öğretmen faktörü önemlidir.	1 (2,6)	- -	2 (5,1)	3 (7,7)	33 (84,6)
Kültür farklılığı dil öğrenmeyi zorlaştırıyor.	13 (32,5)	5 (12,5)	10 (25)	10 (25)	2 (5)
Öğrenci seviyelerine göre sınıflar oluşturulursa daha faydalı olur.	1 (2,6)	7 (17,9)	4 (10,3)	13 (33,3)	14 (35,9)
Derslerde harita, plan, resim gibi malzemeler yeterliydi.	6 (15)	15 (37,5)	4 (10)	8 (20)	7 (17,5)
Öğretmenler derslerin sunumunda yeterliydi.	2 (5)	2 (5)	3 (7,5)	16 (40)	17 (42,5)
Öğretim yöntemi yabancı dil öğrenmek için uygundu.	1 (2,5)	1 (2,5)	2 (5)	16 (40)	20 (50)
Kendi dilimin gramer özelliklerini iyi biliyorum.	2 (5)	6 (15)	14 (35)	8 (20)	10 (25)
Hazırlık eğitiminde ders saatleri yeterlidir.	2 (5,1)	6 (15,4)	3 (7,7)	3 (7,7)	25 (64,1)
Türkçe öğrenmekten başka spor, müzik gibi hobilerim var.	2 (5)	5 (12,5)	6 (15)	12 (30)	15 (37,5)
Hazırlık sınıfında Türkçe öğrendikten sonra lisans eğitimi için kendimi hazır hissediyorum	2 (5)	5 (12,5)	6 (15)	12 (30)	15 (37,5)
Hazırlık eğitimi aldıktan sonra hukuk, ekonomi, sosyoloji gibi dersleri anlayabilirim.	2 (5)	5 (12,5)	7 (17,5)	16 (40)	10 (25)
Polis Akademisini ailemin ısrarı üzerine tercih ettim.	15 (38,5)	12 (30,8)	1 (2,6)	8 (20,5)	3 (7,5)
Polis Akademisini arkadaşımın tavsiyesi üzerine tercih ettim.	8 (20)	12 (30)	2 (5)	10 (25)	8 (20)
Türkiye'yi ve Türkleri sevdiğim için geldim.	3 (7,5)	1 (2,5)	10 (25)	11 (27,5)	15 (37,5)
Sınavlarda başarılı olduğum için Türkiye'ye geldim.	3 (7,5)	3 (7,5)	2 (5)	12 (30)	20 (50)

Not: Yukarıdaki tabloda üst satırda yer alan rakamlar değişkene ait frekans değerlerini, alt satırda parantez içinde verilen rakamlar ise kayıp değerler çıkarıldıktan sonra oluşan geçerli yüzde değerlerini gösterir.

Anket sonuçlarına göre; Öğrencilerden 29'u (%74) Türkçe öğrenirken teknolojiden yararlandığını, dil öğrenmede teknolojik desteğin önemine işaret edilmektedir.

Polis Akademisinde Türkçe öğreten öğretim elemanlarının yeterli olduğunu ve Türkçe öğretiminde uygun metotlar kullandıklarını belirten öğrenci sayısı/oranı 36 (%92) ve 33 (%82,5) ile ankette en belirgin oranda öğretim elemanlarının yeterli olduğunu vurgulamaktadır. Bu anketten çıkarılan sonuç Türkçe öğretim elemanlarının alanlarında kişisel becerileri ve Türkçe öğretme metotları ve uygulamaları bakımından yeterli olduklarıdır. Öğrencilerin sınıftaki psikolojik durumları göz önüne almaları, Türkçe öğretme çabaları, Türkiye'yi sevdirmeye gayretleri söz edilmesi gereken konulardandır. GBF'de Türkçe öğretiminde öğretmen sorunundan bahsetmek doğru olmaz. Öğrencilerin seçilmesine ve Türkiye'ye gönderilmesine müdahale edilemediği için öğrencilerin bazısında yetersizlikten söz edilebilir.

Ankette dikkat çeken bir soru da kültür farklılıklarının dil öğrenmeye etkisi nedir şeklindeydi. Kültür farklılıkları önemli değildir diyen öğrenci oranı %55, önemlidir diyen öğrenci oranı ise %32,5'tur. Çoğu farklı kültürlerden gelen öğrenciler bu farklılıkların önemli olmadığını ifade etmektedir. Öğrencilerin %90'ı Türkçe öğretme yönteminin dil öğrenmek için uygun olduğunu belirtmektedir. Hazırlık sınıfı öğrencilerinden %52,5'u sınıflarda Türkçe öğretimine destek olacak harita, plan, resim gibi yardımcı ders malzemelerinin yetersiz olduğuna değinmektedir. Hazırlık sınıfında Türkçe öğrendikten sonra lisans eğitimine kendisini hazır gören öğrenci sayısı/oranı ise 27'dir (%67,5). Türkiye Polis Akademi-sinde okumaya gelen yabancı uyruklu öğrencilerden %65'i Türkiye'yi ve Türkleri sevdiği için Akademiye geldiğini belirtilmektedir.

Tablo 4: Türkçe Öğrenirken Karşılaşılan Zorluklar

	Tamamen katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
Türkçe öğrenirken alfabeyi ve sesleri öğrenmekte zorlandım.	6 (15)	10 (25)	5 (12,5)	14 (35)	5 (12,5)
Türkçe öğrenirken isim tamlamalarında zorlandım	2 (5)	7 (17,5)	11 (27,5)	11 (27,5)	9 (22,5)
İyelik eklerinin kullanmasını öğrenmek kolaydı	- -	2 (5)	4 (10)	20 (50)	14 (35)
Mastarların kullanımını(mak/mek,ma/me,iş/iş) öğrenmek kolaydı	- -	3 (7,7)	2 (5,1)	18 (46,2)	16 (41)
Ortaçları (an, dık, acak, mez, ası, mış, ar) öğrenmek ve kullanmak kolaydı	- -	4 (10,3)	6 (15,4)	20 (51,3)	9 (23,1)
Ulaçları(ıp,ınca, ken, alı, mada, a...a, arak) öğrenmek ve kullanmak kolaydı	- -	4 (10,3)	1 (2,6)	23 (59)	11 (28,2)
Dolaylı anlatımı öğrenmek kolaydı	- -	5 (12,8)	5 (12,8)	22 (56,4)	7 (17,9)
Fiillerde çatıları (etken, edilgen, dönüşlü, işteş) öğrenmek kolaydı	1 (2,6)	5 (12,8)	4 (10,3)	23 (59)	6 (15,4)
Birleşik zamanlı fiilleri öğrenmek/kullanmak kolaydı	1 (2,6)	1 (2,6)	2 (5,1)	22 (56,4)	13 (33,3)
Türkçe edatları öğrenmek/kullanmak kolaydı	1 (2,6)	2 (5,1)	4 (10,5)	16 (42,1)	15 (39,5)
Türkçe bağlaçları öğrenmek/kullanmak kolaydı	- -	1 (2,7)	3 (8,1)	14 (37,8)	19 (51,4)

Tablo 4'deki veriler ışığında aşağıdaki saptamaları yapmak mümkündür.

Öğrencilerin 19'u (%47,5) alfabeyi ve sesleri öğrenmekte zorlandığını söylerken 16'sı (%40) zorlanmadığını ifade etmektedir. Latin harfleriyle okuyup yazma bilmeyen öğrenciler hem alfabemizi öğrenmekte zorluk yaşamakta hem de Türkçeyi kullanırken çok hata yapmaktadır. Bu konuda daha önce ifade edilen tez doğrulanmaktadır.

Çok sayıda öğrenci gurubu tarafından isim tamlamalarını öğrenmekte zorlandığı ifade edilmektedir: 31 (%77,5). Mastar ekleri, ulaçlar ve ortaçlar, dolaylı anlatım, fiil çatıları, edatlar, birleşik zamanlı fiiller ve

bağlaçları öğrencilerin büyük çoğunluğu kolay öğrendiklerini belirtmektedir.

Tablo 5: Zaman Değerlendirme Soruları

	0-30 dakika	30-60 dakika	60-120 dakika	120-180 dakika	180 dakikadan fazla
Bir günde kaç dakika Türkçe öğrenmek için ders çalışıyorsun?	1 (2,6)	6 (15,4)	9 (23,1)	11 (28,2)	12 (30,8)
Bir günde kaç dakika televizyon izliyorsunuz.	27 (69,2)	10 (25,6)	2 (5,1)	- -	- -
Bir günde kaç saat Türkçe gazete, dergi, kitap okuyorsun.	11 (30,6)	14 (38,9)	5 (13,9)	3 (8,3)	3 (8,3)

Öğrencilerin çoğunluğu 31 (%72,1) zamana değerlendirmesi sorusuna üç ila üç saatten fazla Türkçe ders çalışıldığı şeklinde cevaplanmıştır. Yine çoğu 37 (%85) 30-60 dakika arasında TV izlediğini ve çoğu öğrenci de 30 (%83) Türkçe gazete, dergi kitap gibi materyalleri okuduğunu anlatmaktadır.

Tablo 6: Okuma becerisiyle ilgili sorular

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
Gazete ve dergilerdeki kişilere ait bilgileri (yaşadığı yer, yaş kim, nerede doğdu vb.) anlayabilirim.	- -	- -	4 (11,1)	24 (66,7)	8 (22,2)
Bir yerden bir yere nasıl gidileceği gibi yoksa, basit yön yol tariflerini anlayabilirim.	- -	1 (2,6)	4 (10,3)	19 (48,7)	15 (38,5)
Bir bilgisayar programındaki “kes, yapıştır, yazdır” “kopyala” gibi en önemli komutları anlayabilirim.	- -	1 (2,6)	4 (10,3)	17 (43,6)	17 (43,6)
Bir anketin ne istediğini ve anketteki kendime ait temel (ad, soy ad, doğum tarihi, milliyet) soruları anlayabilirim.	- -	- -	3 (7,7)	6 (15,4)	30 (76,9)
Günlük yaşamdan bahseden bir mektubu anlayabilirim.	- -	1 (2,6)	5 (13,2)	15 (39,5)	17 (44,7)

Basit bir dille yazılmışsa fikrim olan konulara ilgili kısa metinleri anlayabilirim.	- -	2 (5,3)	4 (10,5)	20 (52,6)	12 (31,6)
Günlük konularda kısa gazete haberlerini konularını anlayabilirim.	- -	- -	3 (7,7)	26 (66,7)	10 (25,6)
Günlük broşürlerdeki önemli konuları anlayabilirim.	- -	1 (2,6)	5 (12,8)	24 (61,5)	9 (23,1)
İlgi alanıma giren makale ve raporları kavrayabilir ve okunmaya değip değmeyeceğine karar verebilirim.	- -	3 (7,7)	5 (12,8)	22 (56,4)	9 (23,1)
Mesleki ya da akademik alanımın dışındaki makaleleri haberi sözlük yardımı ile anlayabilirim.	1 (2,6)	1 (2,6)	5 (12,8)	19 (48,7)	13 (33,3)
Başvuru kitaplarına hızla bakarım ve ilgili açıklamaları bularak sorunu çözmeyi başarabilirim.	1 (2,6)	6 (15,4)	12 (30,8)	14 (35,9)	6 (15,4)
Konuyu biliyorsam bilmediğim kelime ve deyimlerin anlamını tahmin edebilirim.	- -	1 (2,6)	3 (7,9)	24 (63,2)	10 (26,3)

Okuma becerisiyle ilgili yöneltilen anket sorularına verilen cevaplardan anlaşıldığı gibi hazırlık sınıfı öğrencilerinin okuma konusuyla ilgili bir sorunlarının bulunmadığı görülür.

Tablo 7: Konuşma Becerisiyle İlgili Sorular

	Kes. Katılmıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tam. Katılıyorum
Biriyle tanışabilir temel selamlaşma ve vedalaşmaya ilişkin vedalaşma kurallarını kullanabilirim.	- -	- -	1 (2,6)	16 (41)	22 (56,4)
İyi bildiğim günlük konularda basit konuşmaları başlatıp, soru ve cevaplar üretebilirim.	- -	- -	2 (5,1)	21 (53,8)	16 (41)
Mağaza, postane, ya da bankada basit işlemleri kendim yapabilirim.	- -	- -	5 (12,8)	20 (51,3)	14 (35,9)
Bir harita ya da plana bakarak yön tarif edebilirim.	2 (5,3)	- -	5 (13,2)	23 (60,5)	8 (21,1)
Arkadaşlarımla ne yapacağımızı, nereye gideceğimizi, buluşma planlarımızı planlayabilirim / ayarlayabilirim.	1 (2,6)	1 (2,6)	1 (2,6)	22 (56,4)	14 (35,9)

Bir yolculuk esnasında problem çıktığı zaman derdimi kendim anlatabilirim.	- -	- -	4 (10,3)	26 (66,7)	9 (23,1)
Bir görüşe katıldığımı ya da katılmadığımı ifade edebilirim.	- -	1 (2,6)	3 (7,7)	26 (66,7)	9 (23,1)
Sıram geldiğinde bir konuşmaya başlayabilir, konuyu geliştirebilirim.	- -	- -	3 (7,7)	28 (71,8)	8 (20,5)
Şaşırma, mutluluk, üzüntü, ilgi ve ilgisizlik gibi durumlarda kendimi ifade edip tepki verebilirim.	- -	- -	1 (2,6)	27 (69,2)	11 (28,2)
İlgi alanımdaki konularda başkalarıyla tartışabilirim.	- -	1 (2,6)	2 (5,1)	23 (59)	13 (33,3)
Bir tartışmada fikirlerimi uygun açıklamalarla, görüşlerle ve yorumlarla destekleyerek tartışmaya katılabilirim.	- -	- -	5 (12,8)	24 (61,5)	10 (25,6)
Konuştüğüm kişinin yardımcı olması durumunda benden ne istediğini ifade edebilirim.	- -	1 (2,6)	5 (12,8)	20 (51,3)	13 (33,3)

Hazırlık sınıfı öğrencileri konuşma becerisiyle ilgili sorulara verdikleri yanıtlardan günlük işlerini hiç kimseden yardım almaksızın kendileri Türkçe konuşarak yerine getirebildiklerini ifade ettikleri görülür. Karşılıklı konuşma/tartışmalarda cevap verebilmek, üzüntü/sevinç gibi duygusal bağlamda kelime ve ifade bulmak, bir dilin en önemli ifade alanlarıdır. Öğrenciler konuşma alanında herhangi bir problemle karşılaşmadıklarını belirtmektedir.

Tablo 8: Dinleme Becerisini Ölçmeye Yönelik Anket Soruları

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
Çok yavaş ve dikkatli bir şekilde konuşulursa anlayabilirim.	- -	2 (5,1)	1 (2,6)	16 (41)	20 (51,3)
Bir yerden bir yere yürüyerek ya da araçla gitme gibi basit yön tariflerini anlayabilirim.	1 (2,6)	1 (2,6)	2 (5,1)	22 (56,4)	13 (33,3)
Rakamları, fiyatları ve saatleri anlayabilirim.	- -	- -	3 (7,7)	18 (46,2)	18 (46,2)
Dikkatlice ve yavaşça yöneltilen soruları yönergeleri anlayabilirim.	- -	1 (2,6)	3 (7,7)	16 (41)	19 (48,7)

Günlük yaşama ilişkin (kişisel ve ailesel bilgi, alışveriş, yerel bilgi, iş) sözcük ve ifadeleri anlayabili- rim.	- -	2 (5,1)	4 (10,3)	22 (56,4)	11 (28,2)
Günlük konuşmaları anlayabili- rim.	- -	- -	4 (10,3)	23 (59)	12 (30,8)
Kısa basit mesajların ve anonsla- rın temel konusunu anlayabili- rim.	- -	- -	2 (5,1)	23 (59)	14 (35,9)
Televizyon haberlerini görüntü- le verildiğinde kolaylıkla anlaya- bilirim.	- -	5 (12,8)	9 (23,1)	17 (43,6)	8 (20,5)
Cümlelerin nerede başlayıp nerede bittiğini anlayabiliyorum.	- -	1 (2,6)	2 (5,1)	18 (46,2)	18 (46,2)
Televizyon programlarındaki bildiğim konuları anlayabilirim.	1 (2,6)	- -	6 (15,4)	21 (53,8)	11 (28,2)
Standart dili olan televizyon belgesellerini, tiyatro oyunlarını, filmleri ve canlı gösterileri anla- yabilirim.	1 (2,6)	9 (23,1)	1 (2,6)	17 (43,6)	11 (28,2)
Gürültülü ortamda dahi standart konuları anlayabilirim.	1 (2,6)	7 (17,9)	5 (12,8)	22 (56,4)	4 (10,3)
Türk espri ve fıkralarını anlaya- bilir ve anlatabilirim.	- -	2 (5,3)	6 (15,8)	23 (60,5)	7 (18,4)

Dinleme becerisiyle ilgili sorulan sorulara öğrencilerin büyük çoğunluğu olumlu yanıt vermektedir. Televizyon belgesellerini, tiyatro oyunlarını ve filmleri anlamakta zorluk çektiğini söyleyen öğrenci sayısında dikkat çekici bir artış gözlenmektedir 9 (%23,1).

Tablo 9: Yazma Becerisiyle İlgili Sorulan Anket Soruları

	Kes. Katılmı- yorum	Katıl- mıyo- rum	Karar- sızım	Katılıyo- rum	Tam. Katılı- yorum
Kendimle ilgili ayrıntılı bir anket (meslek, yaş, adres, hobi vb.) doldurabilirim.	- -	1 (2,6)	1 (2,6)	19 (48,7)	18 (46,2)
Doğum günü, kutlama kartı gibi kartlar doldurabilirim.	- -	1 (2,6)	3 (7,7)	14 (35,9)	21 (53,8)
Birine nerede olduğumu ya da nerede buluşacağımızı belirten bir not yazabilirim.	1 (2,6)	- -	2 (5,3)	18 (47,4)	17 (44,7)
Basit cümlelerle bir olayı anlatabi- bilir veya olayı ayrıntılı olarak rapor edebilirim.	- -	2 (5,1)	4 (10,3)	18 (46,2)	15 (38,5)

Selamlaşma, hitap, istek ya da teşekkür gibi konuları bir mektupta anlatabilirim.	- -	1 (2,6)	3 (7,9)	15 (39,5)	19 (50)
Bildiğim konularda, kişisel görüşlerimi açıklayan rapor yazabilirim.	1 (2,6)	- -	7 (17,9)	25 (64,1)	6 (15,4)
Öz geçmişimi kısaca yazabilirim.	- -	1 (2,6)	3 (7,7)	24 (61,5)	11 (28,2)
Bir okul gazetesine ya da okul dergisine haberler hakkında bilgi almak için kişisel mektup yazabilirim.	- -	2 (5,3)	8 (21,1)	23 (60,5)	5 (13,2)
Çeşitli kaynaklardan ve medyadan aldığım haber veya olayları özetleyebilirim.	- -	1 (2,6)	6 (15,4)	27 (69,2)	5 (12,8)
Bir film ya da kitap hakkında bir eleştiri yapabilirim.	- -	- -	4 (10,5)	22 (57,9)	12 (31,6)
Bir konuya ilişkin görüşümü bir kompozisyon olarak yazabilirim.	- -	- -	2 (5,3)	27 (71,1)	9 (23,7)
Sınıfta ders anlatılırken not tutabiliyorum.	1 (2,6)	- -	1 (2,6)	23 (59)	14 (35,9)

Yazma becerisi öğrenciler açısından çok zor gerçekleştirilir. Özellikle Latin harfi kullanmayan ülkelerden gelen öğrenciler Türkçe kelimeleri doğru olarak yazmakta sıkıntı çekmektedir. Ankete bakıldığında yazma becerisiyle ilgili bir sorun yaşamadıkları anlaşılır ancak, “bildiğim konularda kişisel görüşlerimi açıklayan rapor yazabilirim, bir okul gazetesine haberler hakkında bilgi almak için kişisel mektup yazabilirim ve medyadan aldığım haberleri özetleyebilirim” sorularına önemli sayıda öğrencinin kararsız cevaplar verdiği görülür. Öğrenciler bir yıl Türkçe öğretimi görerek Türkçe yazma becerisinde kendilerinin yeterli olduklarını düşünmekte fakat yazma becerisindeki noksanlıklarını devam eden eğitim sürecinde aşılabileceklerini yansıtmaktadırlar. Bir dil tüm yönleriyle hazırlık sınıfında öğretilemez. Hazırlık sınıfında öğrencilere günlük Türkçe konuşma, dinleme, okuma ve yazma gibi temel dil becerileri kazandırılır. Hazırlık sınıftan sonra akademik düzeyde eğitim alacak öğrencilere ileri seviyede Türkçe öğretimine devam edilmesi yerinde olacaktır.

Sonuç

Bu araştırmada bulunan sonuçlar daha önce benzer araştırmalarda bulunan sonuçlarla örtüşmektedir.

Hazırlık sınıflarında dil eğitimini destekleyecek materyallere gereksinim vardır. Mevcut materyaller ilkokul düzeyinde ve yetersizdir. Hazırlık sınıflarında televizyon olmaması öğrenciler adına bir eksikliklerdir.

Rehber öğrenci uygulaması dil öğretimi için yerinde bir uygulamadır. Çünkü yatılı öğretim gören misafir öğrenciler (GBF’de öğrenim gören yabancı uyruklu öğrenciler) rehber öğrenci sayesinde Türkçeyi daha çabuk ve daha kolay kavradıkları şu ana kadar yapılan uygulamalar sonunda görülmüştür.

Dil öğretimi devam ederken öğrencilerin moral ve motivasyonunu yükseltmek adına şehir içi/şehirler arası geziler düzenlemesi yerinde bir uygulamadır.

Görevli öğretim elemanları sınıf içinde yazılı uygulamaya ağırlık vermeleri doğru olur. Her uygulamadan öğrencilerin yanlışlarını tahtaya yazarak doğru şekilleriyle tahtaya yazarak göstermeleri öğretim açısından gereklidir. Böyle yapılması hem kelimelerin doğru yazılmasını sağlar hem de hataları önleme imkânı olur.

Sınıf içi eğitim sırasında öğrencilere olabildiğince sıklıkta söz hakkı vererek konuşturmaya çalışmak gereklidir. Yanlış dil kullanan öğrencilere doğru Türkçe kullanımının nasıl olduğu örneklerle göstererek açıklandıktan sonra öğrencinin bellemesini sağlamak şarttır.

Öğretmen verdiği ödevleri her gün kontrol ettikten sonra öğrencilere nerede ve nasıl hata yaptıklarını tahtaya yazarak açıklaması dil öğretimi tamamlayan unsurlardandır.

Öğrencileri olabildiğince çok kitap, gazete, dergi okumaya teşvik etmek ve bir gün sonra okuduklarını, dinlediklerini ve yaşadıklarını anlattırmak vazgeçilmez dil eğitimi aracıdır. Eğitim yalnız sınıf içi bir uygulama olmayıp gün boyu devam eden bir süreç olduğu dikkate alınarak ders dışı zamanlarda öğrencinin Türkçe öğrenmeye teşvik edilmesi isabetli bir uygulamadır.

Anket incelendiğinde öğrencilerin konuşma becerisini yazma becerisinden daha iyi gerçekleştirdiği görülür. Günlük yaşamı sürdürmek için az kelime bildikleri dönemde bile Türkçe kullanmak zorundadırlar.

Kelime dağarcıkları arttıkça Türklerle daha fazla konuşarak kendilerine olan öz güvenlerinin arttığı gözlenmiştir. Türk dilinde mecazlı kullanım çok sık görülür bundan dolayı yeni dil öğrenen kişiler mecazlı cümlelerden kaçınırlar.

Bazı öğrencilerin Türklerle konuşmaktan kaçındıkları gözlenmiştir. Bu öğrencilerin kelime bilgisinin yetersiz olduğu ve yeterince ders çalışmadıkları ve öz güvenlerinin gelişmediği bir gerçektir.

Yazılı ve sözlü anlatımda başarısız olan bir öğrencinin Türkçe öğrenmek yolunda süreye ihtiyacı olduğu anlaşılır. Türkiye'ye okumaya gelen yabancı öğrencilerin üç türlü zorlukla karşılaştıkları görülmektedir. Yabancı bir ortama gelmiş olmanın verdiği zorluklar, yeni öğrendikleri bir dille eğitim yapacak olmaları ve GBF'de okutulan derslerin içeriği Türk öğrencileri dahi zorlarken elbette yabancı öğrenciler bu zorluktan paylarına düşeni alacaklardır.

Yukarıdaki bulgular ışığında dil eğitim/öğretimi için aşağıdaki önerileri saymak dil öğretimi açısından faydalı olmak hedefine yöneliktir:

1. Ülkemizde hala Türkçenin yabancılara öğretilmesi konusunda belirlenmiş bir politikanın olmayışı bir eksikliklerdir.
2. Türkçeyi yabancı dil olarak öğreten kurumlar arasında bir eş güdüm olduğu söylenemez.
3. Dil öğretiminde temel ilke, ders araç ve gereçlerinin kullanıma hazır olmasıdır.
4. Misafir öğrenciler gün boyu Türkçe öğrenmek zorunda olduklarının farkında olarak ders çalışmak mecburiyetindedir.
5. Arap öğrencilere uzun cümle kurmaları gerektiği konusunda telkinde bulunmak yerinde olacaktır.
6. Türkçenin gramer kuralı öğretilirken öğrencilerin kendi dillerinde nasıl olduğu konusuna değinmekte fayda vardır. Öğretim elemanı bütün

dilleri bilemez ama bildiği dillerden bunu yapması gereklidir. Öğrenciler kendi dillerinin gramerini de bilmedikleri durumda kendi dillerinin gramerini öğrenmeleri telkin edilmelidir.

7. Atasözleri ve deyimler gibi kalıp sözler, açıklanarak öğretilmesi gereken yapılardır.

8. Yeni bir dil öğrenen kişiye başka dillerde konun nasıl olduğunu göstermek Türkçeyi öğrenmeyi çabuklaştıran bir çalışmadır.

9. Yazılı anlatıma daha çok yer vermek öğrencilerin yaptıkları yanlışları sınıf içinde düzeltmek aynı yanlış yapan diğer öğrenciler açısından yerinde bir uygulamadır.

10. Öğrencilere anlayamadığı konuları ödev olarak yazdırmak ve hatalarını göstermek yanlış önleyen bir çalışmadır.

11. Sınıf içinde öğrencilere çok sayıda söz hakkı vermek ve konuşurmak özgüven kazanmaları bakımından yapılması gereken bir uygulamadır.

12. Sınav değerlendirmesinde öğrencilerin kelime bilip bilmemeleri, yazılı anlatımda cümle kurmaları, sözlü anlatımda başarıları ve dinleme-anlatma konulardaki yeterliliklerine göre puan verilmesi gerekir.

13. Dil öğretiminde temel ilke öğrencilere dört alanda (konuşma, dinleme, okuma, yazma) yeterli duruma getirmek olduğu için alıştırmalar bu amaca yönelik olmalıdır.

14. Yabancı öğrencilere gramer eğitimi başlığı altında ders yapılmamalıdır. Günlük konuşmalar için kısa cümleler ezberletilerek işe başlanmalı, konu geliştikçe cümleler daha uzun ve karmaşık olmalı, basitten zora doğru bir eğitim yolu izlenmelidir.

Kaynakça

- Akarsu, Bedia, (1988), *Dil-Kültür Bağlantısı*, İstanbul, İnkılâp Yayınları.
Aksan, Doğan, (1995), *Her Yönüyle Dil: Ana Çizgileriyle Dilbilim*, Ankara, TDK Yayınları.

- Aksan, Doğan, (1977), *Her Yönüyle Dil: Ana Çizgileriyle Dilbilim 1*, Ankara, TDK.
- Asutay, Hikmet, (2003), “Yabancı Dil Öğretiminde Kültür Bağlamı ve Öteki Dil”, *Ankara Üniversitesi (TÖMER) Dil Dergisi*, S. 118. ss.26-29.
- Banguoğlu, Tahsin, (1974), *Türkçenin Grameri*, İstanbul, Baha Matbaası.
- Böke, Kaan (Ed.), (2009), *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*, Ankara, Alfa Yayınları.
- Bölükbaş, F. ve Keskin, F., (2010), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metinlerin Kültür Aktarımında İşlevi”, *Turkish Studies, International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 5/4, Fall.
- Çotuksöken, Yusuf, (1983), “Yabancılar Türkçe Öğrenirken Karşılaştıkları Güçlükler ve Yaptıkları Yanlışlıklar”, *TDK Türk Dili Dergisi*, S.379-380, s.88.
- Demir, Ali, (1993), *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi ve Öğretimde Karşılaşılan Güçlükler*, VII. Dilbilim Kurultayı Bildirileri, Ankara.
- Demirel, Özcan, (1993), *Yabancı Dil Öğretimi: İlkeler, Yöntemler, Teknikler* (3. Baskı), Ankara, Usem Yayıncılık.
- Derjaj, Adriatik, (2005), *Arnavut Öğrencilerin Türkçe Öğreniminde Karşılaştıkları Biçimbilimsel Düzlemdeki Sorunlar*, Yüksek Lisans Tezi, A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dilbilim Anabilim Dalı, Ankara, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Doğan, Abide, (1989), “Yabancıların Türkçe Öğrenirken Karşılaştıkları Güçlükler ve Yaptıkları Bazı Hatalar”, *H Ü. Edebiyat Fak. Dergisi*, C.6, S.1-2, ss.259-261.
- Ekmekçi, F. Özden, (13-14 Mayıs 1993), *Türkçenin İkinci Dil Olarak Kullanımı*, VII. Dilbilim Kurultayı Bildirileri, Ankara.
- Gagne, Robert M. ve M. P. Driscoll, (1988), *Essentials of Learning For Instruction*, Eaglewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Gökberk, Macit, (2004), *Değişen Dünya Değişen Dil*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- Güvenç, Bozkurt, (2002), *Kültürün Abc'si*, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları.

- Işık, Şehnaz, (1996), *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Bağlamı ve Aktarımı*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Jiang, W., (2000), “The Relationship Between Culture and Language”, *ELT Journal*, C. 54, S.4, ss.328-334,
- Kara, Mehmet, (2010), “Gazi Üniversitesi TÖMER Öğrencilerinin Türkçe Öğrenirken Karşılaştıkları Sorunlar ve Bunların Çözümüne Yönelik Öneriler”, *GÜ. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, s.3.
- Kıvırcık, Şefik, (10-11 Mayıs 2001), *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri*, Uluslar arası Türkçe Öğretimi Sempozyumu Bildirileri İzmir.
- Krashen, S. D., (1987), *Second Language Acquisition and Second Language Learning*, England, Oxford University Press, Oxford.
- Milanovic, M., (2002), *Common European Framework of Reference for Languages*.
- Nofel, Mekrem, (9-10 Mayıs 2002), *Türkçe Öğrenen Arap Öğrencilerin Karşılaştıkları Dil Problemleri*, V. Dünya Türkçe Öğrenimi Sempozyumu Bildirileri, Side.
- Subaşı, Derya Adalar, (2010), “TÖMER’de Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Arap Asıllı Öğrencilerin Kompozisyonlarında Hata Analizi”, *TÖMER Dil Dergisi*, S.148, s.7.
- O’Malley, J. Micheal, Anna Uhl Chamot, (1990), *Learning Strategiesn Second Language Acquisition*, Cambridge: Cambridge Uni. Press.
- Rubin, James, (1987), “Learner Strategies: Theoretical Assumptions, Research History and Typology”, *Learner Strategiesen Language Learning*, ed. A. Wenden, J. Rubin. Hemel Hempsted: Prentice Hall.
- Özbay, Murat, (2006), *Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri*, Ankara, Öncü Kitap.
- Sağır, Mukim, (2002), *İlköğretim Okullarında Türkçe Dil Bilgisi Öğretimi*, Ankara, Nobel.
- Şahin, Metin, (2007), *Güvenlik Bilimleri Fakültesinde Öğrenim Gören Yabancı Öğrencilerin Türkçe Öğrenirken Karşılaştıkları Zorluklar*, Ankara, Basılmamış Yük. Lisans Tezi.

- Prodromou, L., (1995), “İyi Bir Dil Öğretmeni”, (Çev. Cihan Gülten), *Dil Dergisi*, Ankara, ss.35-37.
- Tanış, Asım, (1988), “Türkçenin İtalyan Öğrencilere Öğretiminde Karşılaşılan Zorluklar Kolaylıklar”, *TÖMER Dil Dergisi*, S. 1, s.101.
- Türkmen, Fikret, (2007), *Türkçenin Öğretilmesi ve Karşılaşılan Sorunlar*, II. Uluslar arası Büyük Türk Dili Kurultayı Bildirileri, Ankara, S. 276.
- Tütçke Sözlük, (2005), Ankara, TDK.
- Tekin, Halil, (1980), *Okullarımızdaki Türkçe Öğretimi*, Ankara, Mars Matbaası.
- Vandewalle, Johan, (2010), “Batı Dilleri Konuşan Öğrencilerin Türkçedeki Eylemlerde Karşılaştıkları Bazı Güçlükler”, *TÖMER Dil Dergisi*, S.94, s.23.
- Weinstein, Claire E. Richard E. Mayer, (1986), *The Teaching of Learning Strategies Handbook of Research on Teaching*, (Ed. M. C. Wittock), New York: Macmillan Company, ss.315-327.
- Yılmaz, Özcan, (9-10 Mayıs 2002), *Yabancılarla Yazılı Anlatım Becerileri Kazandırılması*, V. Dünya Türkçe Öğrenimi Sempozyumu Bildirileri, Side.